

GAZETA TRANSILVANIEI

ABONAMENTUL:

Pe un an 24 — cor.
 „ 6 „ 12 „
 „ 3 „ 7 „
 „ 1 lună 250 cor. Numărul 10 bari.

ZIAR POLITIC NAȚIONAL.

Proprietar: Tip. A. Mureşianu: Branicea & Comp.
 Redactor responsabil: Ioan Făgărăşan.

Redacţia şi administraţia: Strada Prundului Nr. 15.

Inseratele se primesc la administraţie.

Preţul după tarif şi învoială. — Manuscrisele nu se înapoiază.

FLORIILE.

„Osana! Osana! Fie binecuvântat Cel ce vine în numele Domnului!“ Cu stâlpi şi cu ramuri de finic şi cu strigăte calde de bucurie şi de nădejde a întâmpinat poporul evreesc acum nouăsprezece sute de ani pe Mântuitorul lumii, pe Domnul nostru Iisus Christos, care intra cu şase zile mai înainte de Paşti în cetatea Ierusalimului, călare pe un asin, ca semnul celei mai mari modestii. Minunile lui şi mai ales cea din urmă, învierea din morţi alui Lazar din Betania, se răspândiseră așa de repede și cu o putere atât de biruitoare, încât poporul îi dăse titlul de rege al lui Israel și aștepta dela dânsul să-l izbăvească din robia întunecului, să-l scoată din mizeria trupească și sufletească, în care ajunsese din cauza răutății și neglijării mai marilor și să-l ducă la fericire vremelnică și vecinică.

Pentru că și pe atunci poporul își avea cărturarii și fariseii lui, cari spălau blidul pe din afară, iară înăuntru îl lăsau murdar și se îngrijiau numai de butăile și de pungile lor, ținând pe credincioși simplă oaie de muls și de tuns; pentru că și pe acele vremi poporul avea cămătări și vameși, cari îi luau sută la sută, cari îi sugeau și măduva din oase și-i vindeau până și cele de hrană cu prețuri înșuțite și înmuite; și în sfârșit pentru că și pe acele vremi avea conducători și tirani mari și mici, drepti și cinstiți și nedrepti și părtinitori, cari nu făceau nimic cu gând de îndreptare, ci cu gând de răzbunare. Toate aceste trei soiuri de oameni, fără credință și fără inimă și fire omenească, aduseseră poporul evreesc la o stare atât de desperată, încât acesta credea în minunea cerească, în venirea lui Mesia, ca printr-o simplă mișcare de mână să alunge de pe gâtul bietului popor jugul cel greu și nesuferit, urgia și disprețul, de care pătimia amar. Și acum Mântuitorul venia la dânsii, se apropia ceasul mântuirii din suferințe și chinuri, deci nimic mai natural decât să-l întâmpine cu stâlpi și cu ramuri de finic, cu strigăte de osanale și binevenire, să-și arunce vestimintele la picioarele lui, ca să calce pe ele și să le împărțesească dar de fericire, ba să se lungiască înșiși pe pământ, ca trecând pe deasupra lor să alunge toată suferința lor trupească și sufletească, cauzată de neglijență, răutatea, rapacitatea și duritatea celor ce chemare aveau să-i lumineze și conducă la limanul fericirii vremelnice și vecinice.

Pentru a treia oară avem să serbăm Sf. Paști în bubuitul tunurilor asurzitoare și ucigătoare. Europa întreagă cu civilizațiunea

ei a ajuns la gradul cel mai jos de barbarie prin nimicirea în masă a genului omenesc, făcut după chipul și asemănarea lui Dumnezeu, grație scopurilor josnice ale dușmanilor noștri. Cu ramura de osană în mână le-am îmbiat pacea, dar lăcomia și pofta lor bestială încă nu s'au potolit din râurile de sânge omenesc nevinovat și în loc ca sărbătoarea păcii și înfrățirii lumesti să o putem serba, după atâta vreme, în mod creștinesc, dușmanii noștri atrag în valurile nenorocirii tot mai multe victime, pentru că nimeni să nu fie scutit de lacrimi în această vale a plângerilor....

Câtă nenorocire și mizerie! Parecă ne apropiem de sfârșitul lumii! Păcatul și blestemul de sigur va ajunge pe antantă, urzitorul acestor nenorociri ale ucigătorului războiu lumesc!

Neamul omenesc al lumii întregi se găsește în ajutorul Sf. Paști întocmai în situațiune analogă cu poporul evreesc pe timpul intrării Domnului nostru Iisus Christos în Ierusalim. Numai că noi — durere — noi nu vedem pe Mesia apropiindu-se, noi n' avem în calea cui să strigăm Osana! binecuvântat Cel ce vine în numele Domnului! Căci nu vedem pe Mântuitorul, pe aducătorul de pace pe pământ, ci cu durerea în suflet trebuie să luptăm cu stăruință până la răpunerea totală a dușmanilor încăiniți, cari ne-au jurat peirea.

În special neamul românesc, dela nenorocita invaziune românească incoace, după toate, și-a mai pierdut și mângăierea sufletească deodată cu conducătorii fi-rești ai lui. *Credința noastră strămoșească*, despre care toți croniciarii și istoriograful vechi spun că, *„poporul românesc mai bine se lapădă de viață, decât de limba și legea lui strămoșească”*, se găsește azi supusă la cea mai grea încercare. Clopotele bisericilor au amuțit, bisericile stau închise, credincioșii n'aud cuvântul Domnului întăritor și alinător, n'au cui să-și spovediască păcatele și prin cine să se curețe de ele, căci slujitorii altarelor unii au dezertat dela datoria lor, alții prin purtare bănuitoare s'au făcut imposibili în executarea funcțiunii lor, ori apoi ceasul rău i-a răpit cu sine din mijlocul turmei cuvântătoare. În această stare de plâns ne găsec Floriile din anul acesta....

Ispitele și suferințele de tot felul sunt cu atât mai mari, cu cât n' avem cui destăina durerile. Credința este supusă primejdiei de a se clătina copleșită de dureri și adimeniri. Nici apelul repetat la forurile mai înalte purces dela cei cu durere de inimă pare că nu mai poate avea ecoul dorit. Oare când și de unde va veni Mântuitorul, dacă nici cei chemați și da-

toria sări într'ajutor nu mai au putința și voința a ne auzi?

Poporul nostru românesc a trecut prin multe încercări și valuri, dar din toate a eșit teafăr prin credința lui neînfrântă. Nădăduim, că și de data aceasta credința noastră strămoșească pusă la cea mai grea probă va eși biruitoare, căci convingerea noastră intimă este, că: *crimă mare comite poporul care-și lapădă legea la orice nevoie; crimă mai mare comite acela, care-l adimenește sau îl silește chiar la jafta aceasta necreștinească; dar cea mai neagră crimă o comit superiorii, care-l lasă de capul lui în ceasuri atât de critice!* Avem credința tare în Dumnezeu moșilor și strămoșilor noștri, care ne cunoaște inima și faptele noastre și nu ne va lăsa urgisiți și dați uitării și ne va trimite și nouă pe ingerul păcii, Mântuitorul nostru al tuturor, înaintea căruia să eșim în curând cu stâlpi și cu ramuri de finic și să-l întâmpinăm cu Osana!

Requiescat...!

Dacă revenim astăzi și ținem să consacram câteva șire discursului rostit de dl. deputat Ștefan Cicio Pop în ședința din 17 Martie a parlamentului ungar, — o facem nu doar, pentru că ne-ar arde tot-mai de debuturile partidului așa numit național român și n' am avea alte chestii mai importante și mai serioase, cari să ne preocupe.

Pentru ceice și-au luat cât de cât osteneala și până acum să urmărească manifestațiunile și să străbată țesătura din în ce mai străvezie a politice și atitudinii celorce nu se sfiesc a-și mai masca înă și azi puținătatea și duplicitatea sub pomposul nume de „partid național român,“ — acest discurs al d-lui deputat Șt. Pop n'a venit ca ceva neașteptat și surprinzător, ci se înfățișează ca o urmare fatală și neîndurată a procesului de desăgre-gare morală a grupărei celor câțiva înși, cari trăesc încă tot în iluzia lamentabilă de a fi reprezentanții și tălmăcii singuri autorizați ai sentimentelor și vederilor politice ale neamului românesc din patrie. Astfel dacă stăruim asupra unui singur moment mai caracteristic al acestui discurs, o facem ca să nu se zică, că în cronica vremurilor istorice de azi n'am încrestat și acest sbucium de agonie al unui partid politic românesc, care izolându-se sistematic și ermetic de mentalitatea poporului nostru, și-a luat singur din capul locului ori ce drept de existență și azi, pierzându-și orice rădăcini de viață în masele acestui popor, stă să-și dea în fiecare moment duhul trudit și lipsit de vlagă și înțeles.

Bram de mult obicinuiți, ca așa numitul partid național român și esponentul său parlamentar: clubul parlamentar român, în conștiința absurdității rolului său și în lipsa unor convingeri politice sincere, precise și deschise și a unei atitudini neșovăitoare, — să cadă din contradicții în contradicții și să ofere spec-

tacolul cel mai nechibzuit al duplicității politice, spectacol cu atât mai nechibzuit, cu cât acest joc frivol se riscă în numele și pe socoteala reputațiunii politice a neamului românesc din patrie. Spre norocul neamului nostru însă a intervenit tocmai la timp groaznicul război de azi, care a risipit și la noi toate aparențele mincinoase, a smuls masca de pe fața tuturor existențelor dubioase, a răsturnat de pe piedestalul închipuit de dictatori și cerberi naționali pe toți idollii și falșii profeti, a înlăturat neghina din grâu, și mai pe sus de toate a dat prilej poporului românesc din patrie să se ridice și să se impună în toată strălucirea cinstei și bunului său simț politic și a justificat pe deplin principiile profesate de acei politicieni români, cari au văzut garanța de existență a neamului românesc din patrie în crearea unei armonii desăvârșite între aspirațiunile sale și condițiile de existență ale statului istoric și unitar ungar.

În fața acestei situații atât de limpezi și definitiv cristalizate eram în drept să așteptăm, că oamenii acela, cari s'au văzut dintr'odată desarmați prin forța covârșitoare a evenimentelor și din rândurile cărora se desfăcuseră toți transfugii politici și trădătorii de patrie și de neam, cari au împopulat într-o bună dimineață toate cafețele Bucureștilor — să-și tragă consecințele și sau să se conformeze voinței manifeste și nestrămutate a majorității poporului nostru sau să se dea la o parte și să tacă. Dar nu s'a întâmplat nici una nici alta Oamenii, cari se obicinuiseră întratăta cu politica terorismului și a duplicității, încât li se prefăcuse în a doua natură, — și-au continuat și mai departe jocul nechibzuit și frivol, cu toate că făcuseră declarația solemă, că de dragul armoniei atât de indispensabile pentru asigurarea biruinței finale, își vor suspenda pentru durata războiului orice activitate politică și mai ales orice opoziție parlamentară.

După excursia politică la București a celor câțiva corifei ai partidului național român cu prilejul morții regelui Carol și după penibilele declarații parlamentare din 1915 ale dlui dr. Teodor Mihalyi, presidentul clubului parlamentar român, cari agravasera și zguduiseră din temelii situația morală destul de compromisă a așa numitului partid național român, — n'a lipsit decât discursul din 17 Martie c. al d-lui deputat Ștefan Pop, pentru că să spulbere și ultimul rest de seriozitate și bună credință, ce s'ar mai fi putut presupune în manifestațiunile celorce cercau în rупul capului să salveze aparențele și iluzia de a fi depositarii încrederei nelimitate și esponentii suverani ai mentalității nefalsificate a poporului românesc din patrie.

Ar fi păcat și pagubă de hâr-tie și cerneală să intrăm în analiza amănunțită a mozaicului de contradicții și absurdități, cari de cari mai presupunioase, cari constituie esența discursului dlui deputat Ștefan Pop. Ne oprim numai asupra păreri d-lui deputat Șt. Pop despre protestul istoric al neamului românesc din patrie, ridicat nu de mult în contra ademenirilor vi-

clene și obraznice ale antantei.

Că dl. deputat Șt. Pop declară în numele său și al celor câțiva tovarăși de principii ai săi, că nu se poate identifica cu acest protest din cauza enunțațiunilor politice, ce le cuprinde, nu ne mirăm, căci doar esența manifestațiunilor așa numitului partid național român a fost în totdeauna negațiunea în forma sa cea mai temerară și mai absurdă. Nu ne mirăm nici de aceea, că dl. deputat contestă arhiereilor noștri și celorlalți fruntași ai neamului nostru, cari și-au iscălit numele sub acel protest, dreptul de a vorbi în numele poporului românesc din patrie, căci este un clișeu vechiu și de mult tocit al d-lui Șt. Pop și al aderenților săi, că monopolul de a fi reprezentantul singur autorizat și brevetat al poporului român aparține exclusiv celor ce și-au îngrădit orgoliul și interesele sub firma de mult compromisă de „partidul național român“.

Ne mirăm însă că dl. deputat dr. Ștefan Pop este atât de scurt de memorie, încât se face a uita în luna lui Martie, că protestul publicat abia cu o lună înainte poartă și iscălitura celor doi șefi politici ai săi, dnii Dr. Teodor Mihalyi și Nicolae Ivan, primul prezident al clubului parlamentar român, iar al doilea viceprezident al partidului național român!

Ce a voit deci dl. dr. Ștefan Pop prin discursul său parlamentar din 17 Martie c. ? Una din două: sau să desavueze pe cei doi șefi politici ai săi și prin urmare întregul partid, căruia îi aparține și implicite și pe sine — s'au să denege acestui partid odată pentru totdeauna dreptul de a mai vorbi în numele neamului românesc din patrie.

Apreciind cu indulgența cuvenită rolul ingrat și penibil, ce și l-a impus și de astădată dl. deputat dr. Ștefan Pop de a salva niște aparențe, ce nu se mai pot salva, suntem înclinați a accepta a doua alternativă, ca mai favorabilă pentru Domnia Sa și tovarășii săi. Considerăm deci discursul din 17 Martie al d-lui deputat dr. Ștefan Pop ca ultima manifestațiune și ca ultimul semn de viață al partidului național român, care după un trecut sbuciumat și atât de bogat în dezastre pentru neamul românesc, și-a dat duhul — pentru totdeauna.

Este mai tragic, dar poate totuși mai dureros, că dl. dr. Ștefan Pop și-a executat însuși partidul, decât dacă-l executau alții.

În fața sicerului partidului național român, care credem, că-și va găsi cel puțin acum astâmpărul în mormânt și nu va mai cerca să turbure liniștea poporului românesc din patrie sub scutul întunecului în chip de strigoii sau de stafie, — zicem: Dumnezeu! îndurărilor să-i ierte păcatele, dacă peste tot există ertare pentru păcatele săvârșite în contra unui neam întreg!

G. Crainic.

Manifestația din parlamentul ungar pentru pacea și împăcarea popoarelor.

În ședința de Sâmbătă a Camerei ungare, s'a pus în discuție amendamentul deputatului W. Vazsonyi, în numele opoziției întregi, prin care se exprimă simpatia pentru mișcarea de eliberare a poporului rus.

Președintele Camerei propune, ca să se admită motivarea acestui amendament.

La cel dintâi cuvântul, ministrul de finanțe Ioan Teleszky, care în numele guvernului declară că e de acord cu cele cuprinse în propunerea făcută de opoziție. (Aplauze vii de ambele părți ale Camerei). În monarhie, nu dorim nimenea să se amestece în afacerile interne ale Rusiei. (Aplauze generale). Dorim în prima linie să ne aflăm cât de curând în fața unui astfel de guvern rus, care să se bucure de încrederea națiunii ungare, cu care să putem încheia o pace onorabilă. (Aplauze generale și vii). Dorim ca națiunea rusă să se poată bucura de bine facerile unei dezvoltări pacifice și ale unei libertăți adevărate. (Aplauze vii și generale).

Contele Albert Apponyi (partidul independent). În primul rând îmi exprim bucuria și satisfacția mea sinceră pentru faptul că ministrul de finanțe în numele guvernului a declarat precis că este de acord cu propunerea aceasta a opoziției. În consecință este asigurată o atitudine unitară a Camerei ungare în această chestiune. Aceasta va avea, după părerea mea, un efect puternic în viitoarea dezvoltare a lucrurilor. (Aplauze generale). Despre evenimentele rusești, nu pot să-mi exprim încă o opinie precisă. Sânt de acord cu punctul de vedere al Cancelarului german. La revoluția rusă au luat parte și acele elemente, cari sânt și mai mult pentru continuarea războiului, decât țarismul prăbușit. Dar au luat parte la revoluție și acele elemente, cari sânt contra acestor tendințe de cucerire, și au ca țel încheierea grabnică a păcii. Încă nu știm care din aceste elemente vor câștiga înțelegerea.

Noi dorim din inimă, ca acei factori să capete puterea în Rusia, cari recunoașc adevăratele interese ale poporului rus, eliberând odată pentru totdeauna de acele tendințe de cucerire, cari au amenințat totdeauna pacea europeană. (Aplauze generale). Dacă lucrurile vor lua această întorsătură, atunci va fi spre binele omenirii întregi, și vom avea posibilitatea să trăim în pace cu acest mare popor învecinat și vom putea saluta cu bucurie și simpatie toate simptomele progresului intern în Rusia. **Importanța propunerii noastre constă în acela că e exclusă ca armele ungare să fie folosite pentru oprinderea libertății poporului rus sau al orșunul alt popor.** (Aplauze generale).

Dep. Gabriel Ugron în numele partidului constituțional, declară că națiunea ungară duce numai un război de apărare, până ce vom putea încheia o pace care să asigure existența, integritatea și independența noastră națională. Aparițiile revoluționare cari au înflorit în Rusia regimul reacționar deschișând rezervoarele puternice ale libertății poporului, pot provoca numai bucurie sinceră, la orice națiune iubitoare de libertate și deci și la națiunea ungară. (Aplauze generale). Nădăjduim că acum în Rusia, își va face drum o politică întemeiată pe baze noi, nu pe cele ale expansiunii imperialiste, și că ne vom apropia de pace. Propunerea

noastră poate servi ca o solie către dușmanii noștri. **Luptăm contra autocrăției rusești tot așa ca și contra republiei ruse, în cazul când aceasta va amenința existența noastră. Dar Ungaria liberă, încheie cu plăcere o pace cu Rusia liberă, o pace cu stimă reciprocă, să putem trăi lângă oaltă după încheierea păcii, care pace să ne garanteze libera noastră dezvoltare și integritatea noastră națională.** (Aplauze generale).

Contele Theodor Bathyány în numele partidului karolyist, declară că partidul lui urmărind o politică pacifistă, salută de aceia prefacerea mare din Rusia, fiindcă poate ajuta cauza păcii, și înțelegerii reciproce a tuturor popoarelor.

Contele Aladar Zichy în numele partidului popular se bucură că într-un moment atât de mare, guvernul ungar a primit cu totul propunerea opoziției, ceea ce vădește încă odată că națiunea ungară în astfel de chestiuni a fost totdeauna de un singur gând. Sântem pentru o pace onorabilă, și revoluția din Rusia, va servi la dezvoltarea libertății și drepturilor omenești în toată Europa.

Dep. W. Vazsonyi, în numele partidului democratic, declară că revoluția din Rusia fiind de mare importanță pentru dezvoltarea viitoare a Europei — ea nu poate fi trecută cu vederea și fără dezbateri în reprezentanța națională a unui popor liber. Domnia despotismului, care a amenințat totdeauna pacea Europei, domnia despotismului, care în același timp constituia cel mai cumplit rezervor pentru orice tiranie, pentru orice patimă rea acest rezervor al reacțiunii care prin valul său murdar amenința cultura și libertatea întregii Europe, — autocrăția și țarismul rus — nu mai există. De așa o schimbare trebuie să se bucure orice popor doritor de libertate. Căci cu cât e mai mare numărul acelor națiuni, cari își cuceresc o formă de stat democratică, cu atât ne apropiem de acea epocă, unde în locul politicii de cucerire, să domnească o eră de încredere reciprocă de stimă reciprocă a popoarelor, când națiunile vor recunoaște că pe lângă apărarea caracterului lor național mai există o mare solidaritate generală. Solidaritatea umanității, a constituției și a drepturilor populare. (Aplauze vii la stânga). Prăbușirea marelui despotism rusec, ne face să nădăjduim, că nu mai e departe vremea, când rușinea culturii, — războiul, va dispăre odată pentru totdeauna de pe suprafața pământului. Prăbușirea despotismului este o victorie a democrației și o garanție a păcii și va duce ca umanitatea să-și croiască drum pretutindeni. Ca unghi salutăm spargerea frontului reacțiunii ruse, de democrația constituțională rusă, și ne dă speranță, că această spargere de front se va produce și la noi. (Aplauze).

Dep. Alexandru Gieswein, ca membru al Ligei internaționale de pace, salută acest pas care ne va apropia spre înțelegere reciprocă a națiunilor. Căci popoarele nu se urăsc între ele, dacă această ură nu-i nutrită artificial. (Aplauze). Revoluția din Rusia, va da un îmbold la înfrățirea popoarelor. (Aplauze).

Camera ungară primește apoi cu unanimitate propunerea deputatului Vazsonyi.

Rolul României.

— De ce a făcut d. Brătianu războiul? —

Rezultatul dezastruos al războiului nostru, a făcut ca toată lumea să se întrebe de ce a intrat d. Brătianu în războiul?

Revoluția rusească a proiectat o lumină destul de vie asupra evenimentelor de la noi și permite acum un răspuns la întrebarea de mai sus.

În adevăr, e încă în aducerea aminte a tuturor, că prin Iulie trecut, ziarele înțelegerii au publicat o notiță foarte nebulosă în care se anunța, că unul din aliați nu va mai putea continua multă vreme războiul și se va decide probabil la o pace separată. S'a crezut atunci, că e vorba de Italia, ale cărei ridicole isprăvi de război, permitteau ipoteza unei oboșeli premature.

Azi se dovedește însă, că aliatul oboșit este Rusia. Din cele publicate de ziarele revoluționare, se vede acum limpede, că în Rusia situația era de așa natură, că atât păturile conducătoare cât și poporul rus s'au gândit serios la o pace separată.

Anglia, pentru care aceasta însemna un dezastru iremediabil, a făcut tot posibilul și-l face și azi, ca să împiedice această pace separată. Din îmboldul ei și prin intrigile lui Buchanan, ministerele moscovite se schimbau la fiecare două luni. Buchanan nu lăsa pe nici un prim-ministru rus să se învecinească la putere, ca nu cumva să aibă timpul material să intre în tratative de pace. Jocul a putut urma o bucată de vreme; imediat, însă, ce lucrul a devenit imposibil, Anglia s'a gândit la un alt mijloc, la un alt motiv, care să poată îndemna Rusia să continue războiul, de natură în același timp s'o facă să sperie în victoria pe care știa bine, că nu va veni.

Mijlocul acesta a fost lesne găsit, — Anglia s'a adresat d-lui Brătianu. Armata noastră urma să dea impulsul războinic nou și noui nădejdi oboșitei Rusii.

Așa a intrat d. Brătianu în război. Rolul nostru era, așa dar, să împiedicăm ca Rusia să încheie pacea separată cu Puterile centrale.

Noi suntem, prin urmare, victima egoismului englez și a ușurinței d-lui Brătianu. Iar una din dovezile, că Anglia ne-a împins la război, e și faptul, că imediat după dezastrul nostru, Asquith a trebuit să pledeze la putere.

Înfrângerea noastră a repus lucrurile în Rusia, în situația lor din vara trecută — și imediat după intrarea armatelor germano-austriace în București tendințele de pace separată, reprezentate acum prin Protopopov, au reîncept. Atunci Anglia, în lipsă de alți neutri vecini cu Rusia, a recurs la mijlocul eroic al revoluției. Buchanan, care nu reușise să împiedice pacea separată a Rusiei prin noi, a sperat că o va împiedica deslănțuind revoluția rusească.

Poporul rus își datorează deci libertățile lui de azi, dezastrului nostru.

Că revoluția i-a folosit Angliei tot atât de puțin ca și intrarea noastră în război, o dovedesc evenimentele din Imperiul moscovit, cari sunt azi în plină desfășurare.

Urzica ca plantă textilă

Țările cari se găsesc în război suportă lipsa materialului textil din cauza greutăților de import. E vorba de materialul textil în genere, dar în special de bumbac, care după cum se știe se recoltează în țările tropicale.

Faptul acesta a determinat pe oamenii de știință din țările beligerante să se ocupe cu găsirea altor materii prime indigene, cari să înlocuiască bumbacul. Acum doi ani profesorul Richter, dela Universitatea din Viena, a reușit să obțină fibre textile din urzici, prin descoperirea sa care dă puțină separări perfecte a fibrelor de părțile lemnoase printr'un procedeu care este simplu și costă foarte puțin. Această separare se putea obține și în trecut, însă nu putea fi nici odată completă și costa scump, astfel că nu convenea. Astăzi, când obținerea fibrelor pe această cale costă chiar mai puțin decât bumbacul adus în timpuri normale, se deschide agricultorilor acestor țări câmp nou de activitate prin cultura urzicei pe viitor în asolament.

Pentru cultură se întrebuințează varietatea cu tulpina înaltă (urtica dioica) iar nu varietatea indigenă scurtă (urtica urens). Plantarea se face în modul următor: se taie din rădăcină bucăți de lungimea unui deget, cari se sădesc în rânduri la distanță de 20 cm. Această operațiune are loc pe la începutul lunii Martie până la jumătatea ei; mai târziu nu se recomandă, de oarece mugurii sunt prea desvoltați.

Urzica este o plantă ce durează 10—15 ani, din care cauză trebuie să preparăm bine pământul la plantare. Un teren îngrășat îi prieste bine; de

altfel știm că ea crește și se desvoltă bine în locuri unde au fost țărle de vite. După 14 zile dela plantare se cetează cultura, înlocuind cărligele uscate, tot atunci se mușuroesc coamele. Primii lăstari se vor scurta cam la înălțimea de 20—30 cm., iar resturile, constituind un nutreț excelent și timpuriu, se vor da vitelor. Imediat după aceasta, rădăcina dă noi lăstari puternici mal regulați decât primii și mai bogați în fibre. Pe la mijlocul lunii Iunie, acești lăstari au înălțimea de 1.20 cm., când trebuie scosi pentru obținerea fibrelor. Cositul să se facă pe vreme bună și plantele trebuie să se usuce bine, pentru că mucigăirea sau orice fel de fermentare strică fibrele. A treia coasă poate avea loc cam pe la începutul lunii Septembrie, dacă condițiile atmosferice permit dezvoltarea lor până atunci; în caz contrar pot paște vitele sau se cosește pentru nutreț. Către mijlocul lunii Octombrie e necesar să se dea un puternic îngrășământ terenului, după care cultura rămâne astfel până în primăvară, fără nici o altă lucrare, când prima lucrare ce trebuie făcută este prăsiitul ei.

Toate părțile urzicei sunt utilizabile. Nutrită verde sau uscată, constituie un nutreț excelent pentru vacile de lapte și îngrășatul porcilor; frunzele în special sunt foarte nutritive. Resturile cari rămân din extragerea fibrelor se întrebuințează cu succes ca material închegător în fabricarea acidului oxalic, precum și ca îngrășământ. Apa rezultată la topitul ei conține substanțe cleioase și poate fi prelucrată pentru obținerea cleiului vegetal. În țările centrale se cultivă anul acesta urzica pe o scară întinsă și cu certitudine că la anul va cuceri chiar locul unei plante de cultură. Introducerea culturii și la noi pare a fi o chestiune serioasă și de viitor pentru agricultură și industrie, de oarece, după cum s'a zis extragerea fibrelor, după noile descoperiri ale profesorului Richter, costă foarte puțin și se pot vinde cu un preț mai scăzut decât bumbacul chiar în timpuri normale, la care se adaugă și faptul utilizării coasei a treia ca nutreț bun.

„Agrarul“.

Reprivire asupra situației economice financiare la noi.

Nagyszombat Martie 1917

Apropiindu-ne de sfârșitul anului al 3-a al războiului mondial, cuvine-se în cadrul cunoștințelor, informațiilor și a posibilității de a ne ocupa cu tema aceasta acum, a face un raport general și despre situația noastră.

Știut este, că partea cea mai mare a averii noastre naționale o reprezintă poporul dela țară, el este acela care slobodează pentru moara dela care clasa domnească a putut, știut și tinde a forma clasele diferențiate prin cultură. Agricultură este izvorul principal al existenței poporului nostru, deci și a noastră celor dela orașe asemenea, pe acest teren în timpul decând durează războiul acesta fără păreche în anele istoriei omenești, reforme deosebite nu s'au făcut decât poate s'ar putea zice atâtă că munca a decurs și va decurge mai departe cu o putere intensivă și mai mare.

Din capul locului, armata, apărarea integrității patriei noastre, a reclamat imediat din ziua primă a izbucnirii războiului alimente mai multe ca între împrejurări normale; atâtă amar de lume chieimată spre apărare, cere altă îngrijire și alte alimente decât fiecare la casa lui. Populația dela țară s'a micșorat, dispăre quasi prin război, astfel și lucrul câmpului să rărește tot mai mult natural deci că pentru a putea face uz de izvoarele pământului în măsura cuvenită și necesară, munca trebuie să ajungă la o putere mai intensivă, reclamând concentrarea tuturor forțelor noastre trupesti și sufletești. Cea dintâie urmare, corect apariție a acestui nou ștudiu de lucru a fost după cum se știe, scumpirea tuturor articolelor provenienți dela țară, deci îngrunarea vieții orașenilor, căci după cum am zis, moara e poporul, ap pentru aceasta tot el este, iară izvorul asemenea numai acesta. Dară dacă s'a arătat aceasta scumpire nedorită, neașteptată nu trebuie să uităm, că prin urcarea tuturor prețurilor diferitelor alimente etc poporul din a cărui mână provin toate acestea a ajuns apoi și la bani mulți, adunând capitaluri-unii, alții la dincontră făcându-și averi considerabile.

Am putea zice, dintr'un buzunar în altul s'a scurs pițula, și aceasta încă nu ar fi tocmai așa supărător dacă situația ar fi rămas aceeași pe toate terenurile cari sunt în legătură cu agricultura, a cărei stăpânitor e poporul nostru. — Poporul s'a îmbogățit — natural și aici cei mai rafinați au umblat mai bine — scuturându-se de o mulțime de năczuri materiale cu care aveau a să lupta înainte de război, căci cu prețul unui porc sau a unei vaci s'au scăpat de datoria întreagă la care trăgeau adeseori cu anii.

La început, mai cu seamă în primele luni ale războiului și după decla-

rarea moratoriilor, semnele scumpirii traului și abundența de bani nu s'a prea arătat la băncile noastre. Bani au fost și înainte de război, dară mai întotdeauna a lipsit la noi priceperea în manipularea, administrarea lor, deci și în plasarea capitalurilor pe terenurile cele mai rentabile, dela cari poporul natural să nu fie înstrăinat, dară nici băncile noastre să nu fie aduse în impasuri și calamități în vremuri de criză căci pe terenul financiar în special nu numai lipsa de acvire dară și abundența de bani provoacă crize nepăcute, față de cari stau apoi de mulțori cu gura căscată.

În cazul din urmă băncile de regulă neștiind afla o plasare imediată a surplusului lor, de numerar, pun stavila cursului depunerilor prin reducerea procentelor de depunere, sau sistând chiar de multe ori primirea de depuneri pe câțva timp.

Simptomele acestea de stagnare în operațiunile de bancă s'au arătat de altfel și la o mulțime de instituțiuni financiare străine, periodice în decursul războiului actual, întocmai după cum s'a putut observa la începutul și la declararea războiului asaltarea băncilor din partea deponenților pentru a-și primi banii încredințați spre păstrare. — Dară acestui năcz s'a ajutat repede din partea băncilor solide, căci pe baza rezervelor fiecare societate a putut primi imediat avansuri dela banca națională austro-ungară, apoi statul însuși prin introducerea moratoriilor a fixat și mai mult respectarea timpului de abdicere a depunerilor.

Altfel a fost situația la începutul declarării războiului. — Constatăm acum un fapt vechiu din nou, că băncile noastre la operațiunile financiare adevăcate la transacțiunile comerciale a războiului au luat puțină parte, — ca să nu zic de fel — activitatea lor în cele mai multe cazuri s'a redus, a stagnat în multe părți, pe când cea mai mare parte a băncilor străine din patrie au știut să profite și să folosească toate constelațiunile războiului, luând parte activă la toate livărările pentru armată din capul locului.

Țărâmul nostru care a furnisat indirect în măsură considerabilă produse și articole de tot soiul pentru armată — bucate și nutrețuri în special — nu a avut nici un reprezentant mai de dai Doamne, negustori români avem puțin, apoi băncile noastre nu s'au atașat și cumetat operațiunilor comerciale rezultând din război, urmarea apoi a fost că numai streini au pus la chimir câștigurile provenite din munca noastră națională. Așa stăm pe acest teren!

Urmând mai departe adevăcate depărându-ne de terenul agricol, vom constata iară din nou că despre o clasă regulată, adevărată de meseriași sau industriași nici vorbă nu poate fi încă la noi, pe aceste terenuri singur campariții noștri sași au știut să își valideze aptitudinile lor. Un popor având apoi o astfel de clasă mijlocie creată poate pe toate terenurile economice să-și păstreze ușor independența Aici moara acel „perpetuum mobile“ s'a perfecționat, poporul cunoaște munca națională pe terenul agricol, pământul îl binecuvântează cu o roadă mai bună mai bogată deci, apoi clasa mijlocie care nu e altceva decât o săritură de jepure dela „Bodenkultur“ este totdeauna și inelul de aur între popor și clasa domnitoare.

Aceste trei clase diferențiate prin cultură, ocupațiuni și administrare a averii naționale, sunt puterea statului în toate părțile; un popor care își are reprezentanții de lipsă în toate aceste trei clase adevăcate: agricultorii înțelepți, învâțați, meseriași, industriași și comerșanți harnici și dibaci, poate forma ușor și a 3a fracțiune a neamului.

Războiul ne-a arătat la mulți că pe noi destiul nu ne-a binecuvântat întocmai cu astfel de reprezentanți, la noi factorii adevărați pe terenurile caracterizate în raportul prezent au stat mai întotdeauna la umbră până acum, de aici apoi și un fel de stagnare, un fel de amorțeală pe terenul economic financiar. Dară războiul acesta de bună seamă e școala scump plătită și a viitorului nostru, jertfele aduse pe altarul patriei noastre vor cimenta și mai mult speranțele și stăruințele noastre de a ridica poporul pe treptele culturale la cari au ajuns și ceilalți compatrioți ai noștri.

Octavian Neagos.

Știri diverse.

Reprezentanța fundației Gozdu. Miercuri în 28 Martie și-a ținut prima ședință în Capitală, sub preșidul I. P. S. S. Mitropolitul Vasile Mangra. Protocolul l'a condus secretarul fundației d. dr. George Comșa.

Au luat parte la ședință PP. SS. LL. Episcopii Ioan Papp de Arad și dr. Miron Cristea de Caransebeș, apoi domni Avram Berlogea, Jude de Curie în pensie, dr. Nicolae Poyanar, d. Ioan M. Roșu din Biserica Albă. Sa făcut raportul situației financiare pe anul 1916 și e de relevat că averea fundației în anul 1916 s'a mai urcat cu jumătate milion.

Cioclii României și românismului.

Brătienii. Costinescu și Take Ionescu au vândut Țara românească Antantel.

Iată un articol publicat de „Gazeta Bucureștilor în numărul din 3 Aprilie ert. sub titlul: „Milioanele lor“, care prezintă și pentru noi Români din Ungaria un interes deosebit.

MILIOANELE LOR

Nu mai este la noi nimeni care să aibă naivitatea de a crede că guvernul acum la Iași, a avut și alte griji decât aceea de a se îmbogăți din bugetul Statului și averea publică în dauna țării și a celor mulți și nevoiași.

Frații Brătianu și incorectul bătrân Emil Costinescu au ridicat până și milioanele adunate pentru „Familia Luptătorilor“, lăsând nevestele celor de pe front în cea mai neagră mizerie.

Familia Brătianu a făcut războiul și d. Take Ionescu l'a cerut, nu ea să dea milioane, ci ca să încaseze cât mai multe, și sub acest raport ei și-au făcut pe deplin datoria.

Intru cât pentru delapidări extraordinare, trebuie timpuri extraordinare, brătienistii și taciștii au declarat războiul nenorocit și inutil de acum.

Tulburând apele, au putut pescui cu mai multă înlesnire. Și, în adevăr, atât d. Brătianu cât și d. Take Ionescu au expediat la băncile din Paris sume uriașe de bani, din cari să poată trăi, ca simpli particulari, restul zilelor ce le va mai fi dat după dezastrul îngrozitor al țării.

Acestea sânt milioanele pe cari le-au trimes cei dela Iași, și le-au trimes la Paris în contul lor și pentru ei.

Milioanele acestea reprezintă prețul dezastrului țării — banii trimiși de d. Take Ionescu, în deosebi, trebuie să fie dacă nu în ruble, apoi sigur în lire sterline....

„Gazeta Bucureștilor“.

„Pentru împăcarea popoarelor“ nunțul apostolic din Viena, conte di Bonzo, va da Duminecă în biserica minorităților o comuniune generală, confruntându-l cu intențiunile Papei pentru împăcarea popoarelor și reînnoirea păcii.

Ce a prevăzută o cărturărească franceză. Cărturărească celebră franceză, madame de Thebes, care a murit în Decembrie 1916, și care era vestită prin profețiile ei, înainte de a muri, a scris în anulul ei următoarele, prevăzând revoluția rusă.

Războiul acesta se va termina sau în Martie sau în Septembrie. Țineți bine minte: în Martie sau Septembrie. În luna Martie un mare eveniment va zguduia Europa întreagă. Dacă acest eveniment nu va decide războiul apoi acesta se va isprăvi abia în luna Septembrie. Unul din cei mai puternici domnitori își va pierde marea lui împărăție. Pe coiful lui nu văd semnul biruinței!

Consiliul de miniștri italian. Lugano 2 Aprilie. La Lugano s'a ținut ieri un consiliu mai lung de miniștri la care a luat parte și Cadorna. Gazetele atribue acestei consfătuiri ministeriale importanță.

Regele în Bohemia. Budapesta 28. Martie Monarhul a făcut o călătorie din inspecție în Bohemia, Altbunzlau și Brandeis. La dejunul în casarmă regimentului, regele și-a exprimat bucuria că a putut vizita iară acest loc de garizioană din Bohemia, unde și-a petrecut frumoase momente din viața lui.

În locul deputatului G. Gratz care a fost numit șef de secție la ministerul de externe, va candida în cercul Ujg-háza, rămas vacant, avocatul sas Herman Albrich. Alegere are loc mâine.

Proiectul maximal al laptelui pentru țara Ungaria. a fost stabilit acum de oficiul de alimentație publică astfel: 50 de fileri litru de lapte direct dela producător pentru fabricarea brânzei și untului, pentru lapte vândut în orașele din provincie, prețul litrului e de 54 fileri, iar pentru Budapesta 60 de fileri. Vânzarea laptelui în sticlă la Budapesta va fi 82—84 fileri pe litru. În felul acesta se crede că se va putea aduce mai mult lapte în București.

Știrile zilei.

Redacțional. Din cauza Sfintei sărbători de azi „Bunavestire“ n'a apărut numărul.

Societatea bis.-lit. „Alexi-Sincal“ trimite spre publicare următoarele: Societatea bis.-lit. „Alexi-Sincal“ a teologilor gr. cat. din Gherla, în ședința de închiere a anului societății 1916/17 ținută la 21 Martie a. c., a constituit următorul birou pentru anul societății viitor 1917/18: Președinte: Ionel Bărsan, vicepreș: Augustin Țalos, controlor: Ionel Ciocna, econom: Cornel Părăscan, toți clerici III-niși; secretar: Octavian Șona, cassar: Vasile Merlaș, bibliotecar I Mihail Manciu, bibl. II Anichidim Candale, clerici II-niși; notar: Ioan Tomuția, arhivar: Valeriu Cuseșdean, clerici I-niși; conducător de cor: Octavian Șona.

Ouă roșii de Paști. Pe baza ordinului subcomitetului Nr. 3410/1917 alisp. este interzis a se pune în circulație ouă înroșite sau vopsite la sărbătorile Paștilor.

Provocare. de a prezenta adevărurile primite dela organele militare despre obiectele luate în primire din partea lor în anul 1916.

În luna Iulie și August 1916 s'au recivrat din partea organelor militare cu intervenirea a câte un reprezentant din partea autorității politice dela singuraticii producători diverse soiuri de bucate și de făină.

Despre cantitățile sechestrate proprietarilor li s'au predat din partea comăndei militare, angajată cu executarea afacerii, adevărurile de primire specifice în detalii.

Acum provocăm pe acei producători, în a căror posesiune se mai află asemenea adevărurile adecă pe aceia, cari până acum încă nu'ar trimis aceste adevărurile spre a li se plăti la societatea pe acții pentru produse de război în Budapesta -li provocăm, să prezenteze acele adevăruri cât mai curând, dar în tot cazul până la 12 Aprilie 1917 la autoritatea industrială orășenească (Strada Porții 33 etagiu II) spre a se dispune licvidarea resp. plata acelor.

Brassó, în 29 Martie 1917.

Magistratul orășenesc.
Nr. MMg. 9221/917

Concederi pentru sămănăturile de primăvară. Se dau soldaților cari se află în serviciul pe terenul din dosul terenului de rezbel, dacă dânsii vor cere verbal prezentându-se la raport; concediul li-l acordă corpul armatei de rezervă, la care servește; spre acest scop nu e de lipsă nici a se prezenta cererea în scris nici vre-un atestat oficial; ba ce e mai mult, prin ordinul ministrului de honvezi Nr. 5000-917 este strict oprit a se scrie asemenea rugări pentru concediare sau atestate oficiale.

Brassó în 31 Martie 1917.

Magistratul orășenesc.

Revoluția din Rusia.

Arestarea membrilor asociației „Ohrana“

Stockholm 2 Aprilie — Din Petersburg se anunță: Membrii fostei asociații de spioni și agenți provocatori rus „Ohrana“ au fost descoperiți cu toții și arestați. Câțiva din ei sunt persoane cu mare vază. În listele ce s'au găsit la ministere, s'au dat și peste numele de personalități sus puși, cari primeau bani din fondurile secrete ale ministrului de interne. Intre ei se afla și cunoscutul deputat Krupensky, care demascat, a renunțat la mandatul de deputat.

Asociația ofițerilor ruși pentru republică democratică.

Stockholm 2 Aprilie — Nouile asociații de ofițeri ruși înființate la Petersburg, Kronstadt, Revel, Odesa, Moscova, Tula, Arhangelsk, Nisni Novgorod, Chișineu, Tobolsko și Orel, reprezintă 28.000 ofițeri de toate gradele și au declarat că punctul lor de vedere politic este pentru un partid democratic-republican și că vor lupta din toate puterile ca Rusia să devie o republică democratică.

Și pe front, se întinde această uniune, a ofițerilor. Guvernul e hotărât să concedieze din armată 1500 ofițeri vechi. După toate probabilitățile, armata rusă se va împărți în două tabere, una care e pentru o republică democratică, alta pentru o republică socialistă.

Convocarea Constituanței:

Petersburg 2 Aprilie. Intre guvernul provizor, și comitetul muncitorilor continuă tratative în ce privește convocarea Constituanței. Guvernul voințe ca adunarea națională să fie convocată la finele lui Iunie, comisia muncitorilor și soldaților însă voințe să se fixeze un termen mai apropiat. Un acord s'a stabilit asupra punctului, că armata să ia parte la alegeri.

Impărăteasa văduvă și Nicolae Nicolaevici în Crimeea.

Petersburg 2 Aprilie — Impărăteasa-văduve a Rusiei s'a permis să plece pe insula Crimeea, în aceleași condițiuni ca marele duce Nicolae, sub supravegherea reprezentanților Dumei.

Adunarea ucraină din Kiev.

Geneva 2 Aprilie — Ofițerii din Ucraina au ținut o adunare la Kiev și s'a declarat pentru unirea tuturor țăranilor Ucrainei, formând un tot cu Rusia federală.

Țarul și țarina sub o pază mai aspră.

Stockholm 3 Martie Agenția Radio anunță din Petersburg: Anturajul perchei țariste, adică personalul superior dela Curte, a fost dus din Zarsoje Selo, în fortăreața Petrupavlovsk. Țarul și țarina sânt acum într'o izolare completă. Paza a devenit mai aspră. De trei ori pe zi se constată dacă perechea țaristă se află în palat sau nu.

Ministrii vechiului regim dați în judecată.

Petersburg 3 Aprilie. Ziarul rus „Blishevija Vjedomosti“ anunță: marea comisie pentru cercetarea și instruirea vechiului regim de guvernământ și-a început lucrările la 28 Martie. Comisia se compune din 15 judecători de instrucție. Fiecare din acești judecători au de cercetat activitatea unui ministru. Întai sa va judeca procesul contra ministrului de interne, Protopopov.

Din ordinul ministrului de justiție, Kerenski, au mai fost arestați contele Berg și adjutantul general al țarului Besobrasov.

Războiul submarinelor înăsprit.

Vase scufundate.

— Vaporul francez de poștă „Montreal“ de 6146 tone, a fost scufundat în Oceanul Atlantic.

Șeful marinei germane anunță că în noaptea 28 spre 29 Martie, părți din forțele noastre navale au trecut prin zona închisă de submarinele noastre la sud-est de Anglia. În afară de vaporul englez armat „Mascotte“ de 1907 tone care a fost înlăturat acolo și scufundat prin foc de artilerie, n'am dat de alte vapoare dușmane. Am făcut prizonieri 7 marinari de pe acest vapor englez scufundat.

— Agenția Reuter anunță din Londra, că vaporul englez „Alwlich Castle“ de 5893 tone a fost scufundat în Oceanul Atlantic. Cinci bărci au dus călătorii salvați de pe acest vapor. O barcă cu 29 persoane a ajuns la coasta spaniolă. Opt din aceste persoane au murit pe drum, iar celelalte suferă toate de friguri și înghet.

— Noui vești sosite dela submarinele germane, arată că în luna Martie, au fost scufundate vapoare de 90,000 tone, între cari 24 vapoare engleze, 3 franceze, 13 norvegiene, unul portughez, unul olandez, unul danez, iar la 7 vapoare nu s'a putut stabili numele. Printre vapoarele scufundate se află și un crucișător englez auxiliar de 8000 tone.

Germania permite vapoarelor spaniole aflătoare în porturile engleze să se înapoaze în Spania.

Germania a permis vapoarelor spaniole cari se află în porturile engleze ca în curs de 5 săptămâni, să se poată întoarce, fără pericol în Spania, cu condiția că proprietarii de vase spaniole, să se oblige să na mai trimeată vapoare în porturile Ententei. Aceste propuneri n'au fost primite încă de Spania dar tratativele continuă.

Foametea din insulele canarice.

Geneva 2 Aprilie — În insulele Canarice domnește mare sărăcie și foamete deoarece submarinele germane opresc vapoarele Ententei și pornească într'acolo.

Monopolizarea cerealelor în Rusia

Stockholm 3 Aprilie. — Guvernul rus proiectează să introducă monopolul pentru comerțul de cereale.

Reforme pentru ovre i.

Stockholm 3 Aprilie. — Ministrul de război, Gutschkov, a permis ovreilor studiu în școlile militare.

Propaganda de pace a socialistilor ruși.

Petersburg 3 Aprilie „Corriere della Sera“ publică următoarea reproducere din ziarul socialist rus din Petersburg „Pravda“ dela 29 Martie: Rusia este obligată față de Anglia și Franța și celelalte state în război, printr'un tratat de alianță. Rusia nu poate fără aceste state să trateze pacea. Dar aceasta înseamnă numai, că Rusia eliberată de jugul țarist, trebuie să se îndrepte liberă și direct către aliații ei și să le propue ca să cerceteze utilitatea începerii de tratative de pace. Nu știm ce răspuns va găsi această propunere din partea aliaților, și din partea Germaniei.

Ziarul „Tems“ din Paris anunță:

Ziarul revoluționar „Pravda“ continuă să propage ideea încetării războiului, pe când ziarul comisiei muncitorilor și soldaților „Istvestija“ deși nu aprobă războiul, se arată contra Germaniei, care după părerea ei duce un război de cucerire.

Diplomați ruși înlocuiți de parlamentari.

„Daily Chronicle“ din Londra anunță din Petersburg că guvernul provizor a decis să înlocuiască pe reprezentanții diplomației ai Rusiei în străinătate prin deputați din rus.

Congresul socialistilor ruși convocat pentru o sesiune de pace.

Berlin 5 Aprilie. „Tägliche Rundschau“ a primit următoarea știre din Kopenhaga: Partidul muncitorilor socialisti din Rusia a convocat pentru Paști un congres al reprezentanților muncitorilor la Petersburg, spre a lua o hotărâre asupra chestiei de pace. Acestă primă sesiune a muncitorilor pentru pace pe pământ rusesc a avut efectul unui trăsnet care și-a transplantat flăcările în toate straturile politice ale Antantel, făcându-și efectul chiar și în America. „Dall Chronicle“, de exemplu, scrie asupra curentului de pace în Anglia: În sânul partidului muncitorimii se manifestează de câteva zile o discordie crescândă în aprecierea nollor măsuri de război. O parte foarte însemnată a partidului muncitorilor aprobă congresul de Paști al Partidului de muncitori rusesc și consimte la dezbaterile pentru posibilitatea unei păci. „Avanti“ anunță din cauza sesiunii rusești de pace o manifestație a socialistilor italieni, care se va ocupa deasemenea cu chestia păcii.

Războiul mondial.

SITUAȚIA.

Pe sectorul italian a reînviat lupta de artilerie și cea aviatică, iar pe cel rusesc nu s'au dat în zilele din urmă bătălii mai însemnate. Ocuparea capului de pod rusesc Tobol pe râul Stochod constituie pe acest front operația cea mai de frunte. Comunicatele referitoare la luptele cu Francezii și Englezii ne vorbesc de pierderile colosale, cari le suportă aceștia până ce ocupă pozițiile, cari fac parte din planul de retragere german.

Comunicatul oficial al Marei Cartier Austro-Ungar.

Budapesta 3 Aprilie. Frontul răsăritean: Dealungul Bistriței și până la Seletvinska încercările de înaintare ale trupelor rusești de explorare au eșuat. Spre nord dela Dnystru în unele puncte artileria rusească a desvoltat operații violente.

Frontul italian: Nu a obvenit nici un eveniment de luptă mai esențial.

Frontul sud-estic: Spre răsărit dela lacul Ochrida trupele noastre au pătruns în tranșeele dușmane de unde s'au reîntors cu mulți prizonieri.

Budapesta 4 Aprilie. Frontul răsăritean: Grupa Mackensen nu e nimic de anunțat.

Linia de luptă a Arhiducelui Iosif: Un aeroplan austro-ungar în ținutul Ocna a împușcat și doborât un aeroplan rusesc sistem Nieuport.

Linia de luptă a principelui bavarez Leopold: Pe la mijlocul ținutului dealungul cursului de la Stochod am ocupat poziția dela capul podului dela Tobol luând și mare prădă. Afară de aceasta s'a reînnoit în multe puncte lupta de artilerie.

Frontul italian și sud-estic: Nu a obvenit nici un eveniment mai esențial. Budapesta 5 Aprilie. Frontul răsăritean: Afară de câteva întreprinderi succese executate cu noroc de trupele noastre de asalt, nu e nimic de anunțat.

Frontul italian: Favorizați de timpul clar în genere au fost mai vii operațiunile militare mai ales artileristice și de aviație, decum a fost în zilele precedente. Tunurile noastre cu bătăie mare au împușcat cu succes trupele dușmane scoase pentru inspecție pe teritoriul situat la sud de Cormons. — Aviatorii italieni au aruncat bombe asupra localităților Nabrezina și Sistiana. Pozițiile noastre situate în valea Etsch precum și localitatea Arco au stat sub foc de artilerie. Această bombardare a avariât grozav Biserica catedrală din Arco.

Frontul sud-estic: În cercul trupelor noastre nu s'a întâmplat nici un eveniment mai deosebit, demn de a fi comunicat.

Comunicatul oficial al Marei Cartier German.

Berlin 3 Aprilie. Frontul apusean: Spre nord dela Arras a decurs luptă aprigă de artilerie. Am respins mai multe detașamente engleze cari presionau să înainteze contra pozițiilor noastre. — Încercările forțate de înaintare pe cari le-au întreprins Francezii și Englezii în ținuturile situate spre nord-est dela Bapaume și spre apus dela St. Quentin, cu toate puterile mari pe cari le-au folosit aci, după observările făcute de noi și după mărturisirea prizonierilor au cauzat pierderi considerabile dușmanului. La Norcuil am respins praste 300 de Englezi, cari ajungând în focul lor propriu de mitraliere au rămas numai 60 pe cari i-am prins. — Spre est dela drumul ce duce dela Coucy la Chateau-Soisson, observând artileria noastră împreună de trupe le-a împușcat. Spre sud dela Rispert în Champagne artileria de asemenea a nimicit un atac în pregătire dușman. — În lupte aeriene dușmanul a pierdut 4 aeroplan, dintre cari două au fost împușcate de locotenentul baron Richthofen.

Frontul răsăritean: Linia de luptă a principelui bavarez Leopold: Spre nord-est dela Dünaburg grupe de a le noastre au adus din șanțurile rusești un ofițer și 94 oameni de trupă precum și 2 mitraliere. — Spre nord-est dela Bogdanov la Maljavici încercarea noastră de a înainta ne-a succedat am prin 1 ofițer și 25 de soldați de rând. Spre nord-est dela Baranovici mai multe detașamente rusești ne-au atacat o trupă de avantpost de a noastră care pe lângă toată pregătirea puternică de artilerie făcută de dușman, totuși și-a susținut poziția. — Pe ambele părți ale liniei ferate ce duce dela Zlocov la Tarnopol, la Ziota-Lipa precum și lângă Dnystru, focul viu de artilerie început de Ruși n'a fost urmat de atacuri de infanterie după cum ne așteptam. — La Bistrița și Solotvinska am alungat mai multe detașamente de vânători ruși.

La Linia de luptă a Arhiducelui Iosif precum și la Grupa armată a comandantului Mackensen, nu a obvenit nici un eveniment mai esențial.

Frontul macedonean. Trupele noastre au pătruns în tranșeele înaintate franceze situate între lacul Ochrida și Presba și respingând contraatacurile încercate de dușman s'au reîntors conform poruncii avute cu prădă în liniile lor. Spre nord dela Monastir a eșuat un atac mai mic dealturm francez.

Berlin 4 Aprilie: Frontul apusean: Dela Lens până la Arras a fost și ieri foarte violentă lupta de artilerie. Spre apus dela St. Quentin precum și între Somme și Oise, Francezii și-au continuat atacurile de explorare cu aceeași vehemență. — Cu jertfe de sânge, mari și multe au plătit teritoriul pe care li-l'am cedat, — pas cu pas. — Dealungul drumului ce duce dela Soissons la Laffaux atacurile date de francezi conduse de foc tare de artilerie, au eșuat. Pregătirile ce am observat că le face dușmanul în regiunea Reimsului, anume cu tunuri și întărituri le-am luat sub focul nostru. Aviatorii noștri au împușcat 9 aeroplan și două baloane legate dușmane.

Frontul răsăritean: Linia de luptă a principelui bavarez Leopold: Pe toată întinderea liniei dela Mare și până la Pripet lupta de artilerie a fost violentă, — în mai multe sectoare. — La mijlocul cursului Stochod, trupele noastre au ocupat capul podului de aci susținut de Ruși și tot deodată au luat dela dușman multă prădă. — Pe ambele părți ale liniei ferate ce duce dela Zlocov la Tarnopol a fost violentă lupta de artilerie.

Linia de luptă a Arhiducelui Iosif precum și la Grupa Mackensen situația este neschimbată.

Frontul macedonean: Operații de luptă mai mici. — Aviatorii noștri au bombardat din belșug gara dela Vertekop situată la sud-est de Vodena. — Incendiul produs de bombardare l'am constatat prin aparatele de fotografiare.

Berlin 5 Aprilie. Frontul apusean: Lupta aprigă dintre artilerie în ținutul dintre Arras și Lens, a ținut și ieri toată ziua. Spre nord dela drumul dintre Peronnen și Cambrai Englezii după mai multe atacuri nesuccese, au aruncat în luptă puteri foarte mari, cărora trupele noastre le-au cauzat pierderi grozav de mari și după aceasta le-au ocilit. Spre sud-vest dela St. Quentin artileria franceză a bombardat mai multe ore pozițiile golite de noi în decursul nopții și pe cari infanteria dușmană le-a ocupat fără nici o luptă. — Lângă Laffaux am respins un atac dușman. — În localitatea Vendres spre nord dela Aisne, artileria noastră a incendiat un magazin de pulbere și altă muniție dușmană. Cutremurul de pământ și sunetul produs prin explozie s'a simțit la patruzeci de kilometri îndărătul frontului nostru întreprinderea făcută după o pregătire chibzuită și inadaptată cu energie în ținutul din spre nord de Rheims, ne-a succedat pe deplin. Dușmanului după ce i-am cauzat pierderi grele, i-am luat și 800 de oameni prizonieri.

Frontul răsăritean. Linia de luptă a grupelor armate a principelui Bavarez Leopold: Spre sud de Riga trupele noastre au pătruns în pozițiile Rușilor, au făcut mai multe explozii reușite și apoi s'au întors cu prizonieri și multă prădă. Trupele noastre de asalt cu ocazia încercării de înaintare întreprinse la Tzepielen spre sud dela Brody au adus din tranșeele dușmane 41 de prizonieri și o mitralieră.

Linia de luptă a grupelor armate a Arhiducelui Iosif: Nu s'a întâmplat nici un eveniment mai deosebit.

Linia de luptă a grupelor armate a comandantului Mackensen: Pe țărmul drept al Siretului la Gârleasa, detașamentele noastre de explorare au pătruns într'un punct de sprijin rusesc, de unde s'au reîntors cu 30 de prizonieri și cu 2 aruncătoare de bombe.

Linia de luptă în Macedonia: Spre apus dela Monastir la Cervenastona a recucerit dela Francezi tranșeele, pe cari le mai susțineau din ultimele lupte avute.

Ultima oră.

Statele Unite se alină în stare de război.

Washington 5 Aprilie. (Telegrame Agenției Reuter.) Senatul a primit cu 82 contra 6 voci rezoluția care declară starea de război ca existentă.

Eliberarea a 500 de ostatici în Rusia.

Stockholm 5 Aprilie. Ministrul de justiție Kerenski a eliberat 500 de ostatici austro-ungari și germani cari a fost luați de Ruși. Zilele viitoare vor putea pleca spre patriile lor.

Uzina electrică,

societate pe acțiuni în Râșnov.

Convocare.

La adunarea generală a uzinei electrice, societate pe acțiuni, care se va ținea Duminică în 22 April a. c. la 3 ore după prânz în sala dela hotelul „Castelul din Râșnov“.

Obiectele de pertractare:

1. Deschiderea adunării generale.
2. Bilanțul pe anii 1915/16.
3. Darea de seamă.
4. Raportul comitetului de supraveghere.
5. Darea absolutorului.
6. Propunerea direcțiunii despre împărțirea câștigului curat.
7. Luarea hotărârei asupra plății salarelor directorului, casarului și secretarului.
8. Schimbarea statutelor.

Direcțiunea.

Reinhardt Krummel m. p.
locțiitor de director.

A villamosmű,

részvénytársaság Barczarozsnyón.

Meghívó.

A villamosmű részvénytársaság Rozsnyó (Barczarozsnyón) a „Zur Rosenauer Burg“ vendéglőtermében az 1917 évi április hó 22-én délután három órakor megtartandó rendes közgyűlésre.

N a p i r e n d.

1. Közgyűlés megnyitása.
2. Evi számadás az 1915/16 évre.
3. Üzleti jelentése.
4. A felügyelőbizottság jelentése.
5. A felmentés megadása.
6. Az igazgatósági tanács indítványa a tiszta nyereség felosztása iránt.
7. Határozathozatal az igazgató, pénztárnok és tollvivő illetményei kifizetése iránt.
8. Alapszabály módosítása.

A z i g a z g a t ó s á g.

Krummel Reinhardt s. k.
helyettes igazgató.

Bilanțul uzinei de electricitate, soc. pe acții în Râșnov per 30 Iunie 1916. -- Mérleg a Rozsnyói villamosmű R. T. per 1916 június hó 30-án

ACTIVA — VAGYON.		PASIVA — TEHER.	
Valoarea uzinei. — A telep értéke	1,088,813-90	Capital în acții. — Részvénytőke	300,000—
Instrumente și unelte. — Szerszámok	3,700—	Fondul de rezervă. — Tartalékalap	2,466-10
Obiecte de instalat. — Berendezések	2,720—	Fondul reînnoirilor. — Megújítások tartalékalap	37,500—
Instalarea ferăstrăului de lemne. — Tűzfavágo berendezés	3,500—	Contul Cambiilor. — Elfogadvány-számla	200,200—
Depozit de mărfuri. — Áru és anyag készlet	35,799-32	Creditorii. — Hitelezők	657,792-34
Material de foc. — Tűzelőanyag	160—	Dividendă neridicată. — Fel nem vett osztalék	584—
Material de uns și curățit. — Kenő és tisztító anyag	1,597-23	Profit curat pro anul 1915/16. — Tiszta nyereség 1915/16 évre	11,662-88
Debitorii. — Adósok	42,407-48		
Cauțiuni. — Ovadékok	500—		
Efecte. — Értékpapírok	975—		
Depuneri la cassa poștei. — Posta takarekpénztár	553-48		
Consumația apei. — Áramfogyasztás	19,611-53		
Bani gata. — Készpénz	9,867-38		
	1,210,205-32		1,210,205-32

Contul Perderi și Profit. — Veszteség és nyereség számla.

PAGUBE — VESZTESÉGEK.		CÂȘTIGURI — NYEREMÉNYEK.	
Interesele împrumutului. — Kölcsőnek kamatja	61,797-72	Tacsele pentru apă. — Áramfogyasztás	108,893-89
Interesele fondului de rezervă. — Tartalékalap kamatja	117-44	Profit dela ferăstrău. — Tűzfavágás jövedelem	4,118-52
Amortizări. — Leírások	4,047-38	Profit dela instalații. — Felszerelések jövedelem	2,166-75
Cheltuielile uzinei. — Üzemi költségek	37,884-56	Profit dela realități. — Ingatlanok jövedelem	700—
Darea și aruncurile. — Adó és pótlékok	521-79	Interese dela efecte. — Értékpapír kamat	152-61
Bilanțul pe 1915/16. — Mérleg számla per 1915/16	11,662-88		
	116,031-77		116,031-77

Râșnov, la 30 Iunie 1916. — Barczarozsnyó, 1916 június hó 30-án.

Direcțiunea: — A z i g a z g a t ó s á g:

Reinhardt Krummel m. p., locțiitor de director — helyettes igazgató.

Examinat și aflat corect. — Átvizsgáltatott és helyessen találtatott.

Râșnov, la 11 August 1916. — Barczarozsnyó, 1916, augusztus hó 11-én.

COMITETUL DE SUPRAVEGHERE: — A FELÜGYELŐ BIZOTTSÁG:

Dr. Gustav Rosenauer m. p.

Iohann Rhein m. p.

Iohann Bosch m. p.

Cetiți și răspândiți „GAZETA TRANSILVANIEI”.